

Joanna Bąk

Pan tu nie leżał

Pan tu nie leżał

Copyright © Joanna Bąk
Copyright © Fundacja Bielecki Art, Kraków 2012
Wszelkie prawa zastrzeżone

Redaktor:
Krzysztof Lisowski

Konsultacje graficzne:
prof. Mariusz Dąbrowski

Autor fotografii:
Joanna Bąk

Fotografia autorki:
Andrzej Wysocki

Projekt tomiku i skład:
openform.pl

Animacje zdjęć:
Piotr Hołubowicz

Strony 28, 62 zawierają zdjęcia należące do projektu „Na miotle przez świat – Peru, Boliwia” zrealizowanego wraz z Dorotą Szelezińską dzięki wsparciu Fundacji Bielecki Art.

Strony 31, 76 zawierają zdjęcia z wystawy Wacława Tadeusza Ostrowskiego pt. „Paweł i Gaweł”, Galeria Baszta, Zbąszyń 2010.

Strony 40, 42, 45 zawierają zdjęcia wykonane podczas warsztatów Joanny Dominiki Ostrowskiej pt. „Przestrzenie Antagonistyczne”, Eksperyment 2011 w Zbąszyniu.

ISBN 978-83-934014-1-3

Joanna Bąk

Pan tu nie leżał

Kraków 2012

PS

jeśli zniknę w drodze
przedwcześnie lub za późno
odwiedzaj moje książki
podlewaj ciszę

jeszcze zdążymy

zanim usiądziesz na parapecie
mojej filiżanki
przemyśl mnie sobie pod włos

za moimi plecami
rosną labirynty
jak kobiety po godzinach
zbyt otwarte

przemyśl mnie na przyszłość
wymyśl mnie dla siebie
jeszcze zdążymy spróchnieć
w samotności

mniej święta

nie próbuj jej udowodniać
przecież zostawia cienie

jest rzeką
przez którą przechodzą
zamyślane miasta

może lepiej się do niej nie módl
nie stworzyła światła
choć obiecywała dom

przed wizytą w pokojach
jej ciała
pomyśl że Ewa
też nie była święta

A photograph of a hand holding a dark, vintage-style lantern against a textured, light-colored wall. The lantern has a glass globe and a metal frame. The hand is positioned at the top left, and the lantern hangs down. The wall has some dark spots and a vertical crease. A white semi-circle is on the right side of the image.

słoi kobranie

w słoikach konserwuję
niedoszłych mężów
przyda się trochę ciepła
na zimę

dochodzące kobiety
pachną grzybami
suszą się w piecu
na brąz

niedoszli mężowie
kochają kobiety
tylko przy śniadaniu

choć ręce zaszły za daleko
zostaje spiżarnia
którą trzeba napełnić

dzieci stygną
w chłodzie przedsionka

z wyobraźni
dzieci nie będzie

niewidzialni

niektórych osób
prawie nie widać

to nie znaczy
że ich nie ma

antymanifest

wypadałoby wziąć się za siebie
i zbuntować
mamy odleżyny od czasu
w którym jesteśmy
grube i szerokie
jak zmarszczki na czole
tych którzy wiedzą lepiej

już napęczniała w nas
mądrość książkowa
mamy zeusa w flakonie
perfum plastikową madonnę
w kieszeni bombę atomową

mamy predyspozycje
by wodzić za nosy
krzyczeć trzy po trzy
zapalać się do bólu
jak płonęli kiedyś
w manifestach

niby jesteśmy
nagą prawdą o nagich ludziach
a telewizor wie lepiej
a internet wyprzedził nas o ewolucję

tymczasem starsi podglądają
z każdej strony
wymagają buntu
przypisanego do wieku
chęcią pisać podręczniki
na naszej podstawie
obiecują przejście do historii

najlepiej w historii
wyglądają męczennicy
dlatego szansę mają ci
co jak już się zbuntują
to przed trzydziestką skoczą do Wisły
i zbiorą oklaski

nie chce się nam myśleć
o potrzebach literatów

mamy inne zajęcia
zarabiamy pieniądze
i karmimy rybki
które nie spełniają życzeń
bo nie muszą

Joanna Bąk (ur. 1986 r.) - absolwentka filologii polskiej z edytorstwem i komunikacją medialną Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Studium Dziennikarskiego.

Autorka tomiku „pomiędzy”, tekstów poetyckich, prozatorskich i dziennikarskich publikowanych m.in. w „Dzienniku Polskim”, „Akancie”, „Fragile”, „Gazecie Kulturalnej”. Laureatka licznych konkursów; otrzymała między innymi tytuł Honorowego Laureata Międzynarodowego Festiwalu Artystycznego FAMA, nominację w plebiscycie 7 Nadziei Miasta Krakowa, literacką przepustkę „Zwierciadła” za dziennik „Z perspektywy domu” czy nagrodę w ogólnopolskim konkursie JESTEM_MAM_GŁOS za tekst dramatyczny „Twoje sypialnie”.

Ma na koncie wiele wystaw fotograficznych. Jedna z nich, należąca do projektu „Na miotle przez świat – Peru, Boliwia”, towarzyszyła spotkaniu z cyklu „Dorwać Mistrza” z Noblistą Mario Vargasem Llosą. Jej zdjęcia wykorzystywane są także jako ilustracje książek i czasopism.

modl i t w a

pozwól mi zostawić
za sobą sens

Spis treści

PS	5	*** (w szpitalu udaję zdrowie...)	38	*** (brakuje mi Ciebie...)	68
jeszcze zdążymy	7	już nie	41	przesady	70
mniej święta	9	mówi że dzwoni	43	*** (najlepszą antykoncepcją...)	70
śloikobranie	11	przed_czas	44	kobiety	71
niewidzialni	12	apteka	47	*** (do końca mojej włóczki...)	71
dom	15	Meteory	48	*** (im jesteście starsi...)	72
nie_eroty	17	zima	51	świadomość dobra	72
osobno	19	Julia	53	*** (są ręce...)	73
nieobecni	21	moja babcia	54	*** (mam żal do epoki...)	75
teatr	22	pora obiadowa	57	*** (podobno jesteśmy...)	75
w rękach	25	dzięki Bogu	59	potrzeby	77
*** (patrzmy na siebie...)	27	żółta siostra	60	antymanifest	78
miasto	29	modlitwa dzieci	63	modlitwa	81
nasz Pan	30	główny bohater	64		
koniec	32	przestrzeń	66		
gra	34	*** (życie jeszcze nas zaskoczy...)	67		
łuska	36	*** (szczęśliwi ludzie...)	67		

To poezja, która nie boi się paradoksalnych point i kalamburów - świat rzeczy i świat słów przeplatają się tu niespodziewanie, realizm okazuje się podszyty surrealizmem, dystans wobec rzeczywistości raz jest ironicznie daleki, a raz boleśnie mały.

Michał Rusinek

Główne walory tej liryki to mądry namysł nad życiem, doświadczanie świata i wartości, w które warto wierzyć. Próba autobiografii – znaczący głos przeciw alienacji, wyjaławiającemu odosobnieniu. Poszukiwanie ścieżki prowadzącej do Domu.

A w sferze formy: wyraźne własny warsztat, oszczędność słów, zmysł kompozycji, twórczy stosunek do języka. Czegoż chcieć więcej? Ta poetka jeszcze niejednym nas zadziwi...

Krzysztof Lisowski

Wiersze Joanny Bąk intrygują. Są grą (kapitalny wiersz pod tym tytułem!) z Tajemnicą, z Mówieniem, które więcej zasłania niż odsłania; wścibską próbą zajrzenia pod podszewkę Oczywistego. Podoba mi się podejrzliwość autorki w stosunku do języka i do uczuć, które zbyt łatwo uciekają się w stronę frazesów i „gotowców”.

Wiersze z tomiku „Pan tu nie leżał” są wieloznaczne, można do nich wielokrotnie wracać. Najczęściej trud rozszyfrowania jej lingwistycznych szarad okazuje się oplacalny.

Józef Baran

wydawca:

patronat medialny:

BIELECKIART
fundacja

TVP
KULTURA

FRAGILE
pismo kulturalne

ISBN 978-83-934014-1-3

9 788393 401413 >